

СТАНИСЛАВ ЛЕМ ЧЕТИРИНАДЕСЕТО ПЪТЕШЕСТВИЕ

Част 8 от „Звездни дневници“

Превод от полски: Лина Василева, 1984

chitanka.info

19.VIII.

Дадох ракетата на ремонт. Последния път се приближих прекалено много до Слънцето и цялата боя се олющи. Шефът на сервиза ми препоръчва зелен цвят. Още не съм решил. Преди обяд подреждах колекцията си. В козината на най-красивия гаргаун са се загнездили молци. Посипах я с нафталин. Следобед — у Тарантога. Попяхме марсиански песни. Даде ми да прочета „Две години сред курделите и осмьолите“ от Бризард. Четох до разсъмване — страшно интересно.

20.VIII.

Съгласих се да боядисат ракетата в зелено. Шефът на сервиза ме уговаря да си купя електронен мозък. Продава един в съвсем прилично състояние, малко използван, с мощност дванайсет парни души. Казва, че днес никой не отива по-далече от Луната без мозък. Колебая се, разходите не са малки. Цял следобед четох Бризард, увлекателно четиво. Чак ме е срам, че никога не съм виждал курдел.

21.VIII.

Сутринта в сервиза. Шефът ми показва мозъка. Наистина приличен, зареден с батерия вицове за пет години. По този начин уж се разрешавал въпросът за космическата скука. „Ще се смеете и през най-дългото пътешествие“ — каза шефът. След като се изтощи батерията, може да се постави нова. Наредих да боядисат кормилата в червено. Що се отнася до мозъка, ще си помисля. До полунощ четох Бризард. Дали да не ида на лов?

22.VIII.

В крайна сметка купих този мозък. Помолих да го монтират в стената. Шефът на сервиза ми даде без пари към него електрическа възглавничка. Сигурно здравата ме е метнал с цената! Разправя, че сега ще икономисам сума пари. Работата е там, че при кацането на всяка планета се плаща входно мито. Като имам мозък, ще мога да оставям ракетата в безвъздушното пространство да обикаля около планетата

като изкуствен спътник, а аз ще изминавам останалата част от пътя пешком, без да плащам пукнат грош. Мозъкът ще изчислява астрономичните параметри на движението и ще посочва мястото, където после да търся ракетата. Почти съм склонен да тръгна за Ентеропия.

23.VIII.

Взех си ракетата от сервиза. Има много красив вид, само кормилата не се връзват по цвят с останалото. Сам ги пребоядисах в жълто. Значително по-добре. Взех от Тарантога том „Е“ от Космическата енциклопедия и си преписах статията за Ентеропия. Ето я:

„ЕНТЕРОПИЯ, 6-а планета на двойното (червено и синьо) слънце от съзвездие Телец. 8 континента, 2 океана, 167 действащи вулкана, 1 шчорг (вж. ШЧОРГ). 20-часово денонощие, топъл климат, условия за живот добре — с изключение на периода на хмеповете (вж. ХМЕП).

ЖИТЕЛИ:

а) *Господстваща раса* — ардрити: високопрозрачностенни симетрични нечетнофилизни разумни същества, принадлежащи към типа Siliconoidea, вид Polytheria, клас Luminifera. Като всички политерии (вж.) ардритите периодично се делят произволно. Система на управление: градархия II Б с въведен преди 340 години Пенитенциарен трансм (вж. ТРАНСМ). Високоразвита промишленост, главно хранителна. Основни експортни стоки: фосфоризирани манубрии, сърцеклетки и лаупании (няколко десетки вида) — ребрирани и печени на тих огън. Столица: Тотентам, 1 400 000 жители. Гл. промишлени центрове: Хаупр, Друр, Арбагелар. Луминарна култура с белези на овехтогъбяване поради просмукване на реликти от цивилизацията на фитокозяните (гъбонии, вж.),

покорена от ардритите. Все по-голяма роля в културния и обществен живот през последните години играят сепулките (вж.). Изповедания: господстваща религия — монодрумизмът. Според м. светът е бил създаден от Множествената Друма във вид на Първична Бъркотва, а от нея са се родили слънцата и планетите начело с Ентеропия. Ардритите изграждат позлатени или посребрени храмове — постоянни и сгъваеми. Освен монодрумизма съществуват още петнайсетина други секти, най-важната от които е тази на плакотралите (вж.). Плакотралите вярват само в Емфезата (вж. ЕМФЕЗА), при това не всички. Изкуство: танци (търкалящи се), радиоактове, сепулене, баснова драма. Архитектура: поради хмепа надувно-пресова, гмазова. Гмазите с форма на чаша имат до 130 етажа. На изк. луни предимно овуцеларни (яйцевидни) постройки.

б) *Животни*. Фауна от силиконоидален тип, гл. представители: мерзавци, автумални дендроги, асманити, курдели и квичатни осмьоли. С изключение на курделите (само околностите на зарда, вж. ЗАРД) тези животни не са подходящи за храна на човека. Водна фауна: инферналии (адухи), близви, псивета и шеринги. Към забележителностите на Ентеропия се отнася щчоргът с неговата мътнява флора и фауна. Единствен негов еквивалент в нашата Галактика са алите в безстеблените уласи на Юпитер. Както показват изследванията на професор Тарантога, целият живот на Ентеропия се е развил в района на щчорга, в балбазилните залежи. Поради масовото сухоземно и водно застрояване има опасност от бързо изчезване на щчорга. Попадайки под действието на парагр. 6 от Закона за защита на планетните паметници (Галактически кодекс, т. МСССVII, ч. XXXII, стр. 4670), щчоргът се намира под закрила; забранено е най-вече безразборното пътуване.“

Всичко ми беше ясно в тази статия — с изключение на споменаваните там сепулки, трансм и хмеп. За съжаление последният излязъл том на енциклопедията завършваше с рубриката „сос с гъби“ и затова в него нямаше нищо нито за трансма, нито за хмепа. Отидох пак до Тарантога, за да хвърля едно око на рубриката „сепулки“. Беше кратка:

СЕПУЛКИ — елемент, играещ важна роля в цивилизацията на ардритите (вж.) от планетата Ентеропия (вж.). Вж. СЕПУЛКАРИИ.

Вслушах се в съвета и прочетох:

СЕПУЛКАРИИ — обекти, служещи за сепулене (вж.).

Потърсих на „Сепулене“. Там пишеше:

СЕПУЛЕНЕ — занимание на ардритите (вж.) от планетата Ентеропия (вж.). Вж. СЕПУЛКИ.

Кръгът се затвори, нямаше къде повече да търся. За нищо на света не бих издал невежеството си пред професора, а нямаше кого друго да попитам. Жребият беше хвърлен — реших да замина за Ентеропия. Потеглям след три дни.

28.VIII.

Стартирах в четиринайсет часа, веднага след обяда. Не взех книги, нали си имам нов мозък. Чак до Луната слушах вицовете му. Добре се посмях. После вечеря и — в леглото.

29.VIII.

Май съм простинал на сенчестата страна на Луната, непрекъснато кихам. Глътнах аспириин. На курса ми — три тежкотоварни ракети от Плутон; машинистът поиска по радиото да му освободя пътя. Попитах го какво кара, мислех си, че кой знае какви стоки, а то най-обикновени сирендета. Веднага след тях — експресът от Марс, страхотно претъпкан. През прозореца видях, всички пътници лежаха един върху друг като сардели. Махахме си с кърпички, докато се загубим от очи. До вечеря слушах вицове. Чудесно, но все така кихам.

30.VIII.

Увеличих скоростта. Мозъкът действа безупречно. Заболя ме диафрагмата, така че изключих мозъка за два часа и включих електрическата възглавничка. Добре ми се отрази. След два часа хванах радиосигнала, който Попов изпратил от Земята през 1896 година. Вече доста съм се отдалечил от Земята.

31.VIII.

Слънцето едва-едва се вижда. Преди обяд се поразходих около ракетата, не бива да се заседявам. До вечеря — вицове. Повечето брадати. Май шефът на сервиза е дал на мозъка да чете стари хумористични списания и само най-отгоре е хвърлил шепа-две нови вицове. Съвсем бях забравил, че сложих да се пекат картофи в ядрения реактор — до един станаха на въглен.

32.VIII.

Поради скоростта времето се забавя — редно е вече да сме октомври, а още е август. Нещо ми се мярна през прозореца. Помислих, че съм стигнал до Млечния път, а то — боята се лющела. Оставили са си ръцете! На курса ми има сервиз. Мисля си дали да се отбия.

33.VIII.

Август продължава. Следобед долетях до сервиза. Намира се на малка, съвършено пуста планета. Постройката е като мъртва, жива душа няма наоколо. Взех една кофичка и тръгнах да видя дали нямат тук някаква боя. Ходих, ходих и най-сетне чух свистене. Надникнах — зад сградата на сервиза стояха и разговаряха няколко парни машини. Приближих се.

Едната казваше:

— Ясно е — облаците са форма на задгробен живот на парните машини. Оттук основният въпрос е: кое е първичното — парната машина или водната пара? Аз казвам, че парата!

— Млък, идеалистко проклета!

Помъчих се да ги питам имат ли боя, но те така свистяха и свиркаха, че не чувах собствения си глас. Записах впечатленията си в книгата за оплаквания и продължих нататък.

34.VIII.

Този август няма ли да има край? Преди обяд почиствах ракетата. Ама че скука. Я по-бързо вътре, при мозъка. Какъв ти смях — такива прозявки ме налегнаха, та имаше опасност да си разчекна устата. На десния борд малка планета. Прелитайки край нея, забелязах бели точки. През бинокъла видях, че това са табелки с надпис: „Не се навеждай навън.“ Мозъкът нещо не е в ред — гълта поантите.

1.X.

Бях принуден да се отбия на Строглона, защото ми се свърши горивото. При спирането така се ускорих, че прескочих целия септември.

На летището беше доста оживено. Оставих ракетата в пространството, за да не плащам мито, и взех само бидони за горивото. Преди това изчислих с помощта на мозъка координатите на движение по елиптична орбита. Върнах се след един час, а от ракетата няма и следа. Естествено, почнах да я търся. Мислех, че ще предам богу дух, наложи се да измина около четири хиляди километра пеш. Как няма, мозъкът беше направил грешка. Ще си поговорим с онзи шеф от сервиза, само нека се върна.

2.Х.

Скоростта е толкова голяма, че звездите се превръщат в огнени ленти, сякаш някой движи милиони запалени цигари в тъмна стая. Мозъкът започна да заеква. А най-лошото е, че изключвателят му се счупи и не мога да го спра. Дрънка безспир.

3.Х.

Май мозъкът се изтощи, взе да срича. Лека-полека свиквам. Гледам повечето време да седя извън ракетата, само краката си държа вътре — доста е студено.

7.Х.

В единайсет и половина долетях до космодрума на Ентеропия. При спирането ракетата силно се нагря. Привързах я на горната палуба на изкуствената луна, където се намира космодрумът, и влязох вътре да уредя формалностите. В спиралния коридор имаше невероятна навалица; гости от най-отдалечените кътчета на Галактиката ходеха, търкаляха се и скачаха от гише на гише. Наредих се на опашката зад един светлосин алголанин, който с любезен жест ме предупреди да не се доближавам много-много до неговия заден електрически орган. След малко зад мен застана някакъв млад сатурнианец в бежов шлаулон. С трите си смукала държеше куфара, а с четвъртото си бършеше потта. Наистина беше много горещо. Когато ми дойде редът, чиновникът, прозрачен като кристал ардрит, ме изгледа внимателно, позеленя (ардритите изразяват чувствата си, като си променят цвета — зеленото означава усмивка) и попита:

— Гръбначен ли сте?

— Да.

— Двудишац?

— Не. Само въздух...

— Благодаря. Чудесно. Всеяден?

— Да.

— От коя планета, ако смея да попитам?

— От Земята.

— Тогава, моля, на съседното гише.

Отидох там и надникнах вътре; видях, че е същият чиновник, точно, неговото продължение. Прелистваше дебела книга.

— А! Намерих — рече. — Земята... хм, много добре. Като турист ли идвате, или като търговец?

— Като турист.

— В такъв случай, ако обичате...

Той попълни с едното си пипало някакъв формуляр, а с другото ми подаде второ за подпис:

— Хмепът започва след една седмица. Във връзка с това бъдете така любезен да отидете в стая номер 116, там е нашата работилница за резерви, която ще се заеме с вас. След това ви моля да отидете в стая номер 67, където е фармацевтичната кабина. Там ще получите таблетки евфруглиум и ще ги вземате на три часа, за да неутрализирате вредното за организма ви въздействие на радиоактивността на нашата планета... Искате ли да светите, докато сте на Ентеропия?

— Не, благодаря.

— Както обичате. Ето вашите документи, моля. Бозайник ли сте?

— Да.

— Тогава приятно бозаене!

Взех си довиждане с любезния чиновник и се отправих, както той ме посъветва, към работилницата за резерви. На пръв поглед яйцевидното помещение ми се стори празно. Имаше само няколко електрически апарата, а под тавана сияеше с брилянтен блясък кристална лампа. Оказа се обаче, че това не е лампа, а ардрит, дежурният техник, който незабавно се спусна долу. Аз седнах на креслото, а той, забавлявайки ме с приятен разговор, извърши измерванията и ми каза:

— Благодаря ви, ще предадем вашия биологичен код във всички люпилни на планетата. Ако се случи нещо с вас по време на хмепа, можете да бъдете спокоен... Веднага ще доставим резервен екземпляр!

Не го разбрах съвсем добре, но дългогодишният ми опит на пътешественик ме беше научил, че няма нищо по-неприятно за жителите на коя и да е планета от това да обясняват на чужденеца своите нрави и обичаи. Във фармацевтичния кабинет пак заставах на опашка, но тя се придвижваше бързо и скоро получих своята порция

таблетки от жизнерадостната ардритка във фаянсов абажур. Оставаше ми само дребната митническа формалност (предпочитах да не се осланям повече на електронния мозък), след което с виза в ръка се завърнах в ракетата.

Добре поддържаната космострада с рекламни пана от двете страни започваше непосредствено от спътника. Буквите на рекламните бяха разположени на разстояние от няколко хиляди километра една от друга, обаче при нормалната скорост на движението те се сливаха в думи така бързо, сякаш ги гледах отпечатани във вестник. Известно време ги четях с интерес: „Ловци! Използвайте само пастата за лов «МЛИНИ»!“, „На осмьолите гръб дай и идва на тъгата край!“ и т.н.

В седем вечерта кацнах на тотентамското летище. Синьото слънце току-що бе залязло. В лъчите на червеното, което още беше доста високо, всичко наоколо изглеждаше като в отблясъците на пожар — необикновена гледка. До моята ракета величествено кацна един галактически лайнер. Можех да наблюдавам под опашката му трогателни сцени. След дългомесечна раздяла ардритите се прегръщаха с възторжени възклицания, след което всички — бащи, майки, деца — се сливаха нежно в семейни сфери и в алени нюанси от слънчевите лъчи забързваха към изхода. Аз също тръгнах подир хармонично търкалящите се семейства. Досами аерогарата видях гламбусна спирка. Веднага се качих в това превозно средство, украсено отгоре със златни букви, образуващи надпис: „Пастата «РАУС» ловува сама“, което всъщност много прилича на швейцарско сирене; в големите дупки се разполагат възрастните, а в малките — дечурлигата. Едва що се качих, и гламбусът тръгна. Заобикаляше ме кристалната му субстанция, а над себе си, под себе си и наоколо виждах симпатично просветващите, разноцветни силуети на спътниците си. Бръкнах в джоба си за туристическия справочник, защото беше крайно време да се запозная с неговите указания, но какво беше учудването ми, когато видях, че държа справочника за планетата Ентевропия, отдалечена на три милиона светлинни години от мястото, където се намирах! Необходимият ми справочник бе останал у дома. Тая моя разсеяност!

Не ми оставаше нищо друго, освен да посетя тотентамското представителство на известната астронавтична агенция „Галакс“. Обърнах се към любезния кондуктор, който веднага спря гламбуса,

посочи ми с пипалото си една внушителна сграда и на сбогуване промени сърдечно цвета на лицето си.

Поспях се да се порадвам на удивителната гледка на потъващия в лъчите на слънчевия залез център на града. Червеното слънце токущо се бе скрило зад хоризонта. Ардритите не използват изкуствено осветление, тъй като самите те светят. По булевард „Мрудр“, на който се намирах, минавачите хвърляха безброй светлини. Някаква млада ардритка кокетно запали във вътрешността на своя абажур златисти райета, минавайки край мен, но щом видя, че съм чужденец, скромно помръкна.

Къщите — близки и далечни — искряха и просияваха от връщащите се у дома обитатели; в храмовете пламтяха вгълбени в молитвата тълпи; децата палеха с щура скорост по стълбищата разноцветни дъги... Всичко беше толкова очарователно, толкова колоритно, че не ми се тръгваше, а трябваше, иначе можеха да затворят „Галакс“ под носа ми.

Във фойето на агенцията ме пратиха на двайсет и третия етаж, в провинциалния отдел. Колкото и да ни е мъчно, трябва да се примирим с неумолимата истина: Земята се намира в малко познат район, в една затънтена дупка на Космоса.

Чиновничката, към която се обърнах в отдела за обслужване на туристите, потъмня от притеснение и ми обясни, че за съжаление „Галакс“ не разполагал нито с пътеводители, нито със справочници за земяни, тъй като те посещавали Ентеропия веднъж на сто години. Затова ми предложи справочник за юпитерианци, позовавайки се на общия слънчев произход на Юпитер и Земята. Взех го по липса на по-добро и помолих да ми запазят стая в хотел „Космогония“. Записах се също за участие в организирания от „Галакс“ лов, след което излязох на улицата. Бях в много неизгодно положение, защото самият аз не светех, та се поспах при регулировчика-ардрит на кръстовището, за да прегледам на неговата светлина получения пътеводител. Както трябваше да се очаква, той информираше къде можем да се снабдим с метанови продукти, как да държим пипалата си на официални приеми и т.н. Хвърлих го в кофата за боклук, спях минаващия еборет и казах да ме закара в квартала на гмазите. Великолепните постройки с форма на чаша проблясваха отдалече с разноцветните светлини на

отдаващите се на семейния живот ардрити, а в административните сгради сияйни нанизии от чиновници се полюшваха възхитително.

Освободих еборета, за да се поразходя пеша. Спрях да се полюбувам на извисяващия се над площада гмаз на Управлението на супите и ето че от него излязоха двама високопоставени служители, което си личеше по интензивния блясък на абажурите и червените гребени по тях. Те застанаха недалеч от мен и така съвсем ясно чух разговора им.

— Намазката на подгъвите вече не е ли задължителна? — попита единият, висок, целият окичен с ордени.

В отговор другият просия:

— Не. Началникът каза, че няма да си изпълним плана, и то по вина на Грудфрус. Не ни остава нищо друго, казва началникът, освен да го сменим.

— Грудфрус ли?

— Ами да.

Първият угасна, само ордените му останаха да светят в пъстри венчета, и рече, снишавайки глас:

— Има да се шлифи, горкият.

— Нека се шлифи, нищо няма да му помогне. Иначе къде отива редът? Нали точно затова от години се трансмутират индивидите — за да има повече сепулки!

Разкъсан от любопитство, неволно се приближих до двамата ардрити, но те мълчаливо се отдалечиха. Чудна работа, едва след тази случка започнах да си давам сметка колко често чувах думата „сепулки“. Крачех по тротоарите с желание да се запозная с нощния живот на метрополията, а от дълбините на преливащите край мен тълпи дочувах все тази загадъчна дума, изговаряна ту със задавен шепот, ту със страстен плам; тя се четеше и на сферите за обяви, на които се даваше информация за курса на акциите и търговете на редки сепулциани, и в огнените неоновии реклами, предлагащи на вниманието на купувачите модни сепулкарии.

Напразно размишлявах що за чудо може да бъде това; най-накрая, когато в бара на осемнайсетия етаж на универсалния магазин рекох да се освежа с чаша курдлева сметана, а певицата запя шлагера „Сепулко моя малка“, любопитството ми нарасна дотолкова, че попитах минаващия келнер къде мога да си купя сепулка.

— Отсреща — отвърна той машинално, подавайки ми сметката. После ме погледна внимателно и нещо потъмня, преди да запита: — Вие сам ли сте?

— Да. Защо?

— А, нищо. За съжаление нямам дребни.

Отказах се от рестото и слязох с асансьора долу. Наистина точно отсреща имаше огромна реклама за сепулки. Блъснах стъклената врата, влязох в магазина, безлюден по това време, приближих се до щанда и с престорено безразличие помолих да ми дадат една сепулка.

— За какъв сепулкарий? — попита продавачът, като се спусна от закачалката си.

— Ами... за обикновен... — отговорих.

— Как за обикновен? — учуди се той. — Ние имаме само сепулки с отсвир...

— Тогава, ако обичате, една...

— А къде е вашият къщес?

— Хम्म, не го нося...

— Как тогава ще я вземете без съпругата си? — Продавачът ме гледаше подозрително и бавно потъмняваше.

— Аз нямам съпруга — изтърсих необмислено.

— Вие... нямате... съпруга? — изфъфли почернелият продавач ужасен. — И искате сепулка...? Без съпруга...?

Цялото му тяло трепереше. Избягах на улицата като подгонен, хванах един свободен еборет, и бесен от гняв, казах да ме кара към някой нощен бар. Спряхме пред „Миргиндраг“. Влязох тъкмо когато оркестърът престана да свири. Вътре висяха може би повече от триста души. Оглеждах се за свободна маса и вървах през навалищата, когато изведнъж някой ме извика. С радост съзрях сред тълпата познато лице — беше един търговски пътник, с когото се бях запознал някога на Автропия. Висеше с жена си и дъщеря си. Представих се на дамите и започнах да забавлявам развеселената компания, която час по час ставаше да се потъркаля по паркета под звуците на танцова мелодия. Тъй като съпругата на моя познат много настояваше, събрах смелост и се впуснах във вихъра на танца; здраво прегърнати, четиримата се затъркаляхме в буйна мамбрина. Честно казано, понатъртих се тук и там, обаче не се издадох и се преструвах на възхитен от танца. Когато

се връщахме към масата, задържах за секунда моя познат и на ухото го попитах за сепулките.

— Моля? — той явно не ме чу.

Повторих въпроса и добавих, че искам да си купя сепулка. Изглежда, съм говорил прекалено високо, защото висящите наблизо се заобръщаха към мен и ме заразглеждаха с потъмнели лица, а познатият ми ардрит склучи пипала от страх:

— Пази Друма, господин Тихи — нали сте самичък!

— И какво от това? — троснах се аз вече леко раздражен. — Затова ли не бих могъл да си купя сепулка?

Тези думи прокълтяха във внезапно настаналата гробна тишина. Съпругата на познатия ми падна в безсъзнание на пода, той се хвърли към мен, а висящите ардрити взеха да настъпват — цветът им издаваше недвусмислено вражески намерения. В същия миг като изпод земята изникнаха трима келнери, грабнаха ме за яката и ме изхвърлиха на улицата.

Бях направо бесен. Спрях един еборет да ме закара в хотела. Цяла нощ не мигнах, защото леглото ми убиваше и ме бодеше. Чак като съмна, разбрах, че „Галакс“ не е изпратил в хотела по-подробни сведения за мен и за всеки случай, научен от горчивия си опит с гости, прогарящи дюшеците чак до пружината, обслужващият персонал ми беше постлал азбест. В блясъка на утрото неразбориите от предния ден престанаха да ме занимават. Здрависах се радостно със служителя на „Галакс“, който дойде в десет часа да ме вземе с еборет, натъпкан с примки, кофи, пасти за лов и цял арсенал ловно оръжие.

— Никога ли не сте участвували в лов на курдели? — поиска да се увери моят гид, докато еборетът устремено се носеше из улиците на Тотентам.

— Не. Ще бъдете ли така любезен да ме инструктирате? — казах с усмивка.

С моя опит на човек, участвувал в многобройни ловни експедиции за най-едрия дивеч в Галактиката, можех да си позволя подобно безгрижие.

— На вашите услуги — отвърна учтивият гид.

Той беше строен, стъклолиц, без абажур, омотан с тъмносин плат. Не бях виждал такова облекло на планетата. Казах му го, а той ми обясни, че това е ловно облекло, необходимо при дебненето на дивеча.

Онова, което бях взел за плат, беше специално вещество, с което се покрива тялото. С една дума, спрей-облекло, удобно и практично. И най-важното, съвършено затъмняващо естественото светене на ардритите, което би могло да уплаши курдела.

Гидът извади от чантата си един печатен лист и ми го даде да го прочета. Запазил съм го в архива си. Ето какво пише:

ЛОВ НА КУРДЕЛИ

ИНСТРУКЦИЯ ЗА ЧУЖДЕНЦИ

Като ловен обект курделът предявява високи изисквания както към личните качества на ловците, така и към тяхното снаряжение. Тъй като в процеса на еволюцията това животно се е приспособило към метеоритните дъждове, покривайки тялото си с непробиваема броня, курделите се ловят отвътре.

За лова на курдели са необходими:

А) В началната фаза — паста-мезе, сос с гъби, зелен лук, сол и чер пипер.

Б) В основната фаза — оризова метличка и бомба с часовников механизъм.

I. Заемане на позиция.

Курделите се ловят с примамка. Натрит предварително с пастата, ловецът кляка в браздата на шчорга, след което другарите му го посипват отгоре със ситно нарязания лук и го подправят на вкус.

II. Курделът трябва да се чака в това положение. Когато животното се приближи, трябва да запазите хладнокръвие и да сграбчите с две ръце бомбата, която държите до този момент между коленете си. Обикновено гладният курдел гълта отведнъж. При опасност за неуспех някои съветват да се посоли ловецът допълнително, но подобна крачка е твърде рискована, тъй като курделът може да кихне. Малко ловци са останали живи след такава кихавица.

III. Погълнал примамката, курделът се облизва и се отдалечава. След поглъщането си ловецът пристъпва незабавно към основната фаза, тоест с помощта на метличката изтръсква от себе си лука и подправките, та пастата да разгърне изцяло своето очистително действие, след което нагласява часовниковия механизъм на бомбата и се отдалечава възможно най-бързо в посока, обратна на тази, от която е дошъл.

IV. Когато напуска курдела, ловецът трябва да внимава да не падне на ръцете и краката си и да се натърти.

Забележка: Използването на люти подправки е забранено. Забранено е също да се подставят на курделите бомби с нагласен часовников механизъм, както и посипани със зелен лук бомби. Подобни деяния се преследват от закона и се наказват като браконьерство.

На границата на ловния резерват ни чакаше неговият управител Ваувр, заобиколен от семейството си, светецо в слънчевата светлина като кристал. Той се оказа изключително сърдечен и гостоприемен. Покани ни да се почерпим в неговия дом, където прекарахме няколко часа, слушайки разкази за живота на курделите и ловджийските спомени на Ваувр и синовете му. Ненадейно дотича един задъхан пратеник, който съобщи, че хайката подгонила откритите курдели в горските дебри.

Управителят поясни:

— Курделите трябва най-напред здравата да потичат, за да огладнеят!

Намазах се с пастата, взех бомбата и подправките и поехме с Ваувр и гида навътре в щчорга. Придвижвахме се с мъка, от време на време заобикаляхме курдлеви следи, приличащи на ями с петметров диаметър. Вървахме доста дълго. Внезапно земята потрепера, гидът се спря и ни даде знак да мълчим. Чу се грохот — сякаш зад хоризонта бушуваше буря.

— Чувате ли? — прошепна гидът.

— Чувам. Курделът ли е?

— Да. Бобчи.

Сега тръгнахме напред по-бавно и предпазливо. Грохотът утихна, над шчорга надвисна тишина. Най-сетне през гъсталака се провидя просторна поляна. Другарите ми избраха в единия ѝ край добра позиция, подправиха ме, провериха дали държа в готовност метличката и бомбата, препоръчаха ми да бъда търпелив и се отдалечиха на пръсти. Известно време само квиченето на осмьолите нарушаваше тишината; краката ми изтръпнаха и внезапно земята потрепера. Нещо мърдаше в далечината, дърветата в другия край на поляната склониха върхове и рухнаха на земята, очертавайки пътя на дивеча. Биваше си го тоя звяр! И някак изведнъж курделът изскочи на поляната, прекрачи повалените дървета и тръгна напред. Поклащаше се величествено и се носеше право към мен с шумно сумтене. Грабнах с две ръце бомбата, но зачаках хладнокръвно. Курделът се спря на петдесетина метра от мен и се облиза. В прозрачния му търбух се виждаха като на длан останките от доста неуспели ловци.

Курделът нещо се двоумеше. Вече се опасявах да не си отиде, когато той се приближи и ме подуши. Чук глухо мляскане и загубих почва под краката си.

Помислих си: „Браво! Клъвна!“ Във вътрешността на курдела съвсем не беше толкова тъмно, колкото ми се стори в първия миг. Разположих се удобно, вдигнах тежката бомба с часовников механизъм и се заех да я навивам, когато чух някакво покашлюване. Вдигнах глава и с почуда видях непознат ардрит, също като мен наведен над бомбата си. Вперихме очи един в друг:

— Какво правите тук? — попитах.

— Ловя курдел — отвърна той.

— Аз също — рекох, — но моля ви, не се притеснявайте. Вие бяхте преди мен.

— В никакъв случай, вие сте чужденец!

— Няма значение — възкликнах, — аз ще запазя бомбата си за друг път. Моля ви, нека моето присъствие не ви пречи!

— За нищо на света! — викна той. — Вие сте наш гост.

— Преди всичко съм ловец.

— А аз съм преди всичко домакин. И няма да ви позволя да се откажете от този курдел заради мен! Умолявам ви, побързайте, защото пастата започва вече да действа!

Действително курделът ставаше неспокоен; чак до нас долиташе мощно пухтене, сякаш слушахме едновременно няколко десетки локомотива. Като видях, че няма да убедя непознатия ловец, нагласих бомбата и изчаках новия си другар, макар че той настояваше аз да вървя пръв. След малко напуснахме курдела. Леко си навехнах глезена при падането от височината на втория етаж. Като му поолекна, курделът се понесе стремглаво към гъстите дебри и започна да троши дърветата с ужасен трясък. Не мина много време и се чу страхотен грохот; после всичко утихна.

— Готов е! Сърдечно ви поздравявам! — ловецът дружески ми стисна ръката. В същия миг до нас се приближиха гидът и управителят на резервата.

Смрачаваше се. Трябваше да побързаме да се върнем в града. Ваувр ми обеща лично да препарира курдела и да ми го изпрати на Земята с първия транспортен космолет.

5.XI.

Цели четири дни не съм записал нито дума, толкова бях зает. Всеки ден от сутринта — представители на Комисията за културно сътрудничество с Космоса, музеи, изложби, радиоактове, а следобед визити, официални приеми, речи. Чувствувам се доста уморен. Представителят на ККСК, който е мой придружител, ме предупреди вчера за приближаващия хмеп, но аз забравих да го питам какво означава това. Предстои ми среща с изтъкнатия ардритски учен професор Зазул, само още не знам кога.

6.XI.

Сутринта в хотела ме събуди ужасен тътен. Сkochих от леглото и видях да се издигат над града стълбове дим и огън. Позвъних в информацията да питам какво става.

— Нищо особено — отвърна телефонистката. — Не се безпокойте, просто имаме хмеп.

— Хмеп ли?

— Ами да, хаотичен метеорен поток, който се изсипва на главите ни всеки десет месеца.

— Но това е ужасно! — викнах. — Няма ли да слезем в скривалището?

— О, нито едно скривалище не би издържало удара на метеор. Но вие не се бойте, имате си резерва като всеки друг гражданин...

— Каква резерва? — попитах, но телефонистката беше затворила.

Бързо се облякох и излязох на улицата. Там движението изглеждаше съвсем нормално, минувачите бързаха по свои си работи, високопоставените личности, искрящи от разноцветни ордени, отиваха към своите учреждения, а в градинките децата си играеха, светеха и пееха. След известно време взривовете се поразредиха и само някъде отдалече се дочуваше равномерен тътнеж. Очевидно хмепът не беше чак дотам вредно явление, щом тук никой не му обръщаше внимание, затова тръгнах към зоологическата градина, която по план трябваше да разгледам.

Из зоопарка ме разведе самият директор — слаб нервен ардрит с красив блясък. Тотентамската зоологическа градина е много добре уредена. Директорът гордо ми обясни, че те притежават животни от най-отдалечените кътчета на Галактиката, сред които има и земни животни. Развълнуван, поисках да ги видя.

— За съжаление в момента е невъзможно — поясни директорът, а в отговор на въпросителния ми поглед добави: — Сега спят. Знаете ли, имахме сериозни грижи с аклиматизирането им, дори се страхувах дали ще успеем да запазим живота на единия екземпляр, но за щастие разработената от наши учени витаминозна диета даде великолепни резултати.

— О, така ли? А какви са всъщност тези животни?

— Мухи. А вие обичате ли курдели?

Той ме гледаше с някакъв особен, очаквателен поглед, затова се постарях да придам на гласа си тон на искрен ентузиазъм:

— Да, много ги обичам, те са страшно мили същества!

Директорът засия:

— Радвам се. Ще отидем при тях, но най-напред ще ви помоля да ме почакате за секунда.

Върна се бързо, препасан с въже. Заведе ме при курделите, оградени с деветметрова стена. Отвори вратата и ме пусна напред:

— Вървете спокойно, моите курдели са напълно опитомени.

На изкуственото шчоргище видях да пасат шест или седем курдела. Личеше си, че са специално подбрани породисти екземпляри, с размери около три хектара. Щом чу гласа на директора, най-големият се приближи до нас и подаде опашката си. Директорът се изкачи по нея, приканвайки ме с жест да го последвам. Така и направих. Когато стана прекалено стръмно, директорът разви въжето и ми подаде другия край да се вържа. Така завързани, се изкачвахме около два часа. На върха на курдела директорът мълчаливо седна, видимо развълнуван. От уважение към чувствата му мълчах. Изведнъж той рече:

— Какъв прекрасен изглед, нали?

Наистина, под нас се виждаше почти целият Тотентам с кулите, храмовете и гмазите си. По улиците сновяха минувачи, дребни като мравки.

Гледах как директорът нежно гали гърба на животното досами върха и тихо изрекох:

— Вие сте много привързан към курделите...

— Обичам ги — отвърна той просто и ме погледна в лицето. — Как иначе, курделите са люлката на нашата цивилизация — добави. Позамисли се, а после продължи: — Едно време, преди хилядолетия, ние не сме имали нито градове, нито великолепни домове, нито техника, нито резерви... Тогава тези кротки, могъщи същества са ни отгледали грижливо, спасявайки ни през тежките периоди на хмепа. Ако не бяха курделите, нито един ардрит не би доживял днешните прекрасни дни... И ето че сега те са обект на лов, избиват ги и ги унищожават — ужасна, черна неблагоприятност!

Не посмях да го прекъсна. След миг той преодоля вълнението си и продължи:

— Ах, как ненавиждам тези ловци, които се отплащат за доброто с подлост! Нали сте виждали рекламите за лов на курдели?

— Разбира се.

Думите на директора ме накараха да се засрамя до дън душа. Треперех при мисълта, че би могъл да научи за моята неотдавнашна недостойна постъпка — със собствените си ръце бях уловил курдел... За да отвлека вниманието му от деликатната тема, попитах:

— Наистина ли им дължите толкова много? Не знаех.

— Как така не сте знаели? Та курделите са ни носили в утробата си цели двацет хиляди години! Живеейки в тях, скрити от градушките

на убийствените метеори под техните мощни брони, нашите прадеди са станали това, което сме сега — същества разумни, красиви, светещи в тъмното. Не знаехте ли това?

— Аз съм чужденец... — прошепнах и мислено се заклек никога вече да не вдигам ръка на курдел.

— Да, да... — отговори той, без да ме слуша, и изведнъж стана: — Съжалявам, но трябва да се връщаме, имам неотложни задължения...

От зоологическата градина отидох с еборет до „Галакс“; бяха ми обещали билет за едно следобедно театрално представление.

В центъра експлозиите ставаха все по-силни и чести. Над покривите димяха огнени стълбове. Забелязах, че минувачите изобщо не обръщат внимание на това, и седях мълчаливо в еборета чак до пристигането пред „Галакс“. Дежурният чиновник се интересува дали ми е харесала зоологическата градина.

— Да, беше много интересно — започнах, — но... божичко!

Целият „Галакс“ подскочи. Двете административни сгради отсреща, които виждах през прозореца като на длан, хвъркнаха във въздуха — в тях беше попаднал метеор. Ушите ми заглъхнаха и политнах към стената.

— Няма нищо — успокои ме чиновникът. — Като постоите повечко у нас, ще свикнете. Ето ви биле...

Не можа да довърши. Светна, гръмна, вдигна се облак прах, а когато той се слегна, видях огромна дупка в пода там, където стоеше събеседникът ми. За по-малко от минута няколко ардрити в комбинезони запълниха дупката и докараха ниска количка с голям вързоп върху нея. Разгънаха го и пред очите ми се изправи чиновникът с билет в ръка. Той изтръска от дрехите си две-три парченца от опаковката, седна на закачалката и каза:

— Това е вашият билет. Казах ви, проблеми няма. В случай на нужда всеки от нас се дублира. Вие май се учудвате на нашето спокойствие? Как няма да сме спокойни, всичко това продължава вече трийсет хиляди години, свикнали сме. Ако искате да обядвате, ресторантът на „Галакс“ е вече отворен. Долу, вляво от входа.

— Благодаря, не съм гладен.

С леко огъващи се крака излязох сред непрекъснатия грохот на експлозиите. Но след малко ме хвана яд: „Не, няма да видят те уплаха

по лицето на землянин!“ — помислих си, погледнах часовника и казах да ме закарат до театъра.

По пътя един метеор направи еборета на парчета, затова се прехвърлих в друг. Там, където вчера се издигаше сградата на театъра, сега стърчеха димящи развалини.

— Връщате ли парите за билетите? — попитах застаналия на улицата касиер.

— Не. Представлението ще започне нормално.

— Нормално ли? Нали метеорът...

— Имаме още двацет минути — касиерът ми посочи часовника си.

— Но...

— Ще бъдете ли така любезен да не заемате мястото пред касата! Ние искаме да си купим билети! — развикаха се няколко души от опашката, която се беше образувала зад мен. Вдигнах рамене и се дръпнах. Загледах се как два големи камиона товареха остатъците от сградата и ги извозваха. След няколко минути площадът беше разчистен.

— На открито ли ще играят? — обърнах се към един от чакащите, който си вееше с програмата като с ветрило.

— Как на открито? Мисля, че всичко ще бъде както винаги...

Ядосах се и млъкнах, понеже реших, че ми се присмива. На площада пристигна грамадна цистерна. От нея изляха смолиста, светеща рубинено гъста течност. Когато се оформи доста висока могила, напъхаха в горещата каша тръби и започнаха да продухват през тях въздух. Кашата се превръщаше в балон, който растеше с шеметна бързина. След минута пред очите ми се издигаше точно копие на старата театрална сграда, само че съвършено мека и се полюшваше на вятъра. Още пет минути и новонадутият театър се втвърди. В същия миг един метеор му разби покрива. Тутакси надуха нов покрив и зрителите нахлуха вътре през широко отворената двукрила врата. Когато заемах мястото си, забелязах, че още е топло, но само това напомняше за неотдашната катастрофа. Помолих съседа си да ми каже какво представлява кашата, от която изградиха театъра, и така научих, че именно тя е прочутата ардритска гмаз.

Представлението започна с едноминутно закъснение. Удари гонг, в залата се спусна полумрак, заприлича ми на огнище, пълно с

гаснещи въглени, затова пък актьорите заблестяха възхитително. Пиесата беше символично-историческа, право да си кажа, почти нищо не разбирах от нея, още повече че много неща се изобразяваха чрез цветна пантомима. Първото действие се развиваше в храм: група млади ардритки полагаха венци пред статуята на Друма и пееха за възлюбените си.

Внезапно се появи кехлибарен жрец, който прогони момичетата с изключение на най-красивото, прозрачно като изворна вода. Жрецьт го затвори вътре в статуята. Пленничката извика с песен любимия си, който се спусна и угаси стареца. Същевременно поредният метеор унищожи тавана, част от декорите и актрисата, изпълняваща ролята на влюбената девойка, ала от суфльорската будка тозчас подадоха резерва, толкова сръчно, че ако някой е кашлял или мигнал в същия момент, едва ли е забелязал нещо. След това влюбените решиха да се оженят. Действието завърши с избутване на жреца в пропастта.

Когато завесата се вдигна след антракта, видях изящното кълбо на съпрузите и потомците им, които се търкаляха насам-натам под звуците на музика. Появи се един прислужник и съобщи, че неизвестен благодетел изпраща на съпрузите наръч сепулки. Наистина на сцената внесоха огромен сандък. Гледах със затаен дъх. Повдигнаха капака и... нещо ме цапардоса здравата по темето. Загубих съзнание. Оборавих се на същото място. На сцената вече не ставаше дума за сепулки, там се мяташе и изригваше ужасни проклетия угасеният жрец, заобиколен от трагично светещите деца и родители. Опипах главата си — цицина нямаше.

— Какво е станало с мен? — попитах шепнешком съседката си.

— Моля? А, един метеор ви уби, но нищо не сте загубили от представлението, оня дует беше кошмарно слаб. Макар че, от друга страна, беше просто скандално, че трябваше да пращат за вашата резерва чак до „Галакс“ — шепнесе в отговор любезната съседка.

Усетих, че ми причернява пред очите:

— За каква резерва?

— Ами за вашата...

— А къде съм аз?

— Как къде? В театъра. Зле ли ви е?

— Значи аз съм резервата?

— Точно така.

— А къде е този, който седеше тук преди това?

Зрителите пред нас зашъткаха шумно и моята съседка млъкна.

— Моля ви, само една дума още — прошепнах тихичко. — Къде са тези... нали знаете...

— Тихо! Какво става?! Не пречете! — викаха все по-нервно от всички страни. Моят съсед стана оранжев от гняв и извика разпоредителите. Хукнах навън ни жив, ни умрял. Върнах се в хотела с първия попаднал ми еборет и внимателно се заоглеждах в огледалото. Тъкмо да си отдъхна, като че ли видът ми беше непроменен, когато пощателното проучване доведе до потресаващо откритие: ризата ми беше облечена наопаки, а копчетата бяха закопчани от обратната страна; явно доказателство, че онези, които са ме обличали, хабер си нямат от земно облекло. На всичко отгоре от чорапа си изтърсих парченца от опаковката, останала там в бързината. Почувствувах, че се задушавам. И в същия миг телефонът иззвъня.

— Търся ви за четвърти път — обади се госпожичката от ККСК. — Професор Зазул иска да се срещне с вас днес.

— Кой? Какъв професор? — опитах се да събера мислите си. — Добре, но кога?

— Когато вие пожелаете, може и веднага.

— В такъв случай тръгвам незабавно — и изведнъж реших: — И... моля ви... пригответе ми сметката!

— Заминавате ли си вече? — учуди се госпожичката от ККСК.

— Да, налага се. Не се чувствавам добре! — заявих аз и треснах слушалката.

Преоблякох се и слязох долу. След последните събития така бях претръпнал, че изрекох адреса на професора дори, щом седнах в еборета, без да мигна, въпреки че в същия миг един метеор направи хотела на пух и прах. Професорът живееше в покрайнините на града, в квартал, разположен сред нежно сребреещи хълмове. Спрях еборета доста по-рано — след нервното напрежение от последните часове ми се искаше да повървя. По пътя видях нисичък, възстар ардрит, който блъскаше пред себе си нещо като количка с капак. Той ме поздрави учтиво. Отвърнах му и известно време повървахме заедно. След завоя забелязах оградата от жив плет около дома на професора; зад нея се издигаха и топяха в небето кълбета дим. Ардритът до мен се препъна, а изпод капака се чу глас:

— Стигнахме ли?

— Още не — отвърна онзи.

Позачудих се, обаче нищо не казах. Приблжихме досами оградата и този дим ме накара да се замисля: бълваше точно оттам, където би трябвало да се намира къщата на професора. Казах това на ардрита и той потвърди с кимане:

— Да, да, падна метеор, има-няма четвърт час.

Викнах уплашен:

— Какво чувам!!! Та това е ужасно!

— Ей сега ще пристигне гмазилнята. В покрайнините на града все закъсняват, нали разбирате. Не са като нас.

— Стигнахме ли? — чу се същият дрезгав глас от количката.

— Още не — пак рече моят спътник и се обърна към мен: — Ще бъдете ли така любезен да отворите вратичката?

Машинално изпълних молбата му с думите:

— И вие ли също при професора...

— Да, докарах резервата — отговори той и почна да отваря капака. Със затаен дъх видях старателно завързан голям, продълговат вързоп. На едно място хартията беше скъсана, оттам гледаше едно живо око.

— Вие при мен ли... а... вие при мен ли... — заскърца старческият глас от вътрешността на вързоп, — аз ей сега... аз сега... заповядайте в беседката...

— Да... да... отивам... — казах.

Ардритът доставчик продължи да бута своя товар, а аз се обърнах, прескочих оградата и хукнах към летището, колкото ми сили държат. След час вече се носех из звездните простори. Надявам се, че професор Зазул не се е обидил.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.